Cana asobnaha numaru 20 hr | Pierasyłka apłačana ryčałtam

Nr. 41. **Wilnia, Niadziela 27 Listapada 1932 h.** **Hod VIII (XVI).**

Biełaruskaja KRYNICA

PALITYČNAJA, HRAMADZKAJA i LITERATURNAJA HAZETA

Adres Redakcyi i Administracyi: WILNIA, LUDWISARSKAJA 1-19. (Wilno, Ludwisarska 1-19)
Redakcyja adčyniena ad 9 hadz. ran. da 4 hadz. wieč

Ceny abwiestak pawodle ŭmowy.

„Biel. KRYNICA" kaštuje na hod—4 zał., na paŭhoda — 2 zał., na 3 miesiacy—1 zał. Zahranicu ŭdwaja daražej.
HAZETA WYCHODZIĆ RAZ U TYDZIEŃ.

Jakub Kołas—Taras Hušča.

U 50-tyja ŭhodki naradzinaŭ.
(3.XI.1882—3.XI.1932).

Sioleta prypadaje jubilej 50-lećcia dwuch najwialikšych biełaruskich paetaŭ-piśmieńnikaŭ: Janki Kupały (Jana Łucewiča) i Jakuba Kołasa—Tarasa Huščy. Pieršaha jubilej hety prypadaŭ 7.VII siol. h., a druhoha— 3.XI. Ab Kupale, jak paecie, z nahody jaho 50-leccia, pamiaścili my ŭ „Bieł Krynicy" siol. hodu (Nr. Nr. 31, 32, 34) duža cikawy i hłyboki krytyčny narys W. Bahdanowiča pad nazowam „K soncu dušoj". Astajecca ciapier choć niekalki ahulnych uwah paświacić J. Kołasu.

Heta syn laśnika z wioski Mikałajeŭščyny, Słuckaha, ciapier Staŭpieckaha paw., z prafesii narodny wučyciel. Praŭdziwaje jaho proźwišča Kastuś Mickiewič. Pačaŭ jon pabiełarusku pisać u 1906 h., kali ŭ „Našaj Doli" byŭ nadrukawany jaho pieršy biełaruski wierš „Naš rodny kraj". Piša Mickiewič wieršam i prozaj. Wieršy padpiswaje mianiuškaj Jakub Kołas, a prozu — Taras Hušča.

Jakub Kołas u swaim wieršawanym tworstwie da apošnich časoŭ dakanaŭ sapraŭdy wialikaha čynu. Jahonaja hetaha rodu paezija siańnia ŭžo maje čym pachwalicca nia tolki prad biełaruskim narodam, ale tak-ža i prad usim kulturnym świetam, jak likam tworaŭ, tak ich raźmieram, wysokaj technikaj wieršawańnia, čaram źmiestu i ahułam wysokaj ich wartaściaj mastackaj. Ab hetym buduć wiečna świedčyć — paminajučy ŭžo roznyja Kołasawy mienšyja twory — nieśmiarotnaja narodnaja epopeja „Nowaja Ziamla" i takaja-ž paema „Symon Muzyka".

Natchnionaje tworstwa wieršam wychodziła z-pad piara wialikaha našaha paeta pradusim u małodšym wieku. U apošnim dziesiatku žyćcia swajho zdajecca achwatniej jon tworyć prozaj. I ŭ hetym rodzie tworstwa—J. Kołas, užo jak Taras Hušča, akazaŭsia ŭ biełaruskaj prozie ŭzoram, dahetul nikim inšym u nas niedasiahnutym. Niepadkupnymi świedkami hetaha — nie haworačy ab mienšych apawiadańniach — służać powieści: „U Paleskaj hłušy" i „U hłybi Paleśsia", a tak-ža i mnohija inšyja jahonyja prozaičnyja twory, jakija siańnia pajaŭlajucca ŭ mienskich biełaruskich literaturnych časopisiach.

Jakub Kołas — Taras Hušča, u swaim wieršy i ŭ prozie—heta pradusim wialiki mastak psycholoh, jaki z wialikim talentam, adnačasna ŭ praŭdziwych formach, maluje žyćcio Biełarusa-sielanina ŭ samych roznarodnych jaho prajawach. Tworstwa jaho, jak u wieršy, tak i ŭ prozie, adznačajecca tak-ža wydatnaj čyścinioj moralnaj. Wialikaje ŭ jaho pačućcio nia tolki krasy mastackaj, ale tak-ža i krasy etyčnaj.

Ale ŭ 50-yja ŭhodki J. Kołasa naležyć jamu ad Biełarusaŭ słowa češci i narodnaj hordaści, nia tolki jak wialikamu biełaruskamu paetu, ale naležyć jamu henaje słowa i jak dziejaču-hramadzianinu.

Asabliwa prasławiŭsia J. Kołas, jak dziajač na niwie biełaruskaj praświety. U 1906 h. jon sklikaje ŭ Wilni — u zali pry kaściele św. Mikałaja, u jakim siańnia adbywajecca nabaženstwy dla Biełarusaŭ, — patajny źjezd wučycialoŭ Biełarusaŭ, na jakim, miž inšym, pastanaŭlajecca praświetnaja biełaruskaja praca siarod biełaruskaha sialanstwa. Praca heta, natchnionaja Kołasam, pačałasia sapraŭdy. — Ad carskich sudoŭ u 1908 h. dastaŭ jon za jaje try hady wastrohu.

Siańnia J. Kołas pražywaje ŭ Miensku i dalej płodna pracuje na biełaruskaj niwie literaturnaj, a tak-ža i na niwie hramadzka-nawukowaj, zajmajučy pačesnaje miejsca zastupnika staršyni ŭ Biełaruskaj Akademii Nawuk u tym-ža Miensku.

I tak J. Kołas minuŭ paŭwieku žyćcia swajho, tak mnoha i tak słaŭna pracujučy dla dabra biełaruskaha narodu. Woś ža siańnia, kali jon užo pačaŭ druhuju pałowu wieku, žadajemo jamu — Wialikamu Biełaruskamu Pieśniaru — mnoha sił i natchnieńnia, dziela tej-ža wialikaj jaho pracy, na mnohija, mnohija lety!...

Janka Kupała i Jakub Kołas

(1 8 8 2 — 1 9 3 2)

Jubilej 50-cihodździa Janki Kupały i Jakuba Kołasa wilenskaje biełaruskaje hramadzianstwa światkuje 27 listapada siol. hodu.

Uračystaja akademija adbudziecca ŭ niadzielu 27 listapada ŭ b. zali „Apollo", pry wul. Dombroŭskaha 5 u Wilni, a hadzinie 18-aj, pawodle

n a s t u p n a j   p r a h r a m y:

1) Referat d-ra M. Čarneckaha ab žyćci i tworčaści Jakuba Kołasa,
2) Referat W. Bahdanowiča ab žyćci i tworčaści Janki Kupały,
3) Biełaruski narodny chor — pad kiraŭnictwam rehienta hram. R. ŠYRMY.
4) Deklamacyi wieršaŭ Kupały i Kołasa.

Uwachod na akademiju biasplatny pa zaprosinach, jakija zahadzia možna dastać u Kniharni „Pahonia"— Wilnia, Zawalnaja 6—10.

Kamitet dziela arhanizacyi akademii jubileju J. Kupały i J. Kołasa.

Wolnaja Trybuna.

Prawasłaŭje i katalictwa.

Z pryčyny artykułu ŭ „Biełaruskaj Krynicy Nr 36 s. h. pad zahałoŭkam: „Prawasłaŭje i unija" aŭtara, skryŭšaha swaju nazowu pad pseŭdonimam „Prawasłaŭny dziejač," chaču i ja wykazać u hetaj-ža časopisi moj pahlad na tuju-ž sprawu.

Pierš za ŭsio chaču adkazać pawažanamu aŭtaru na niekatoryja jaho skazy, z jakimi ja nie zhadžajusia. Skazana tam: „Unija ŭ Polščy budzie zaŭsiody zaležnaj ad polskaha ŭradu, nia mienš jak ciapier prawasłaŭje, a moža jašče i bolš " Woś heta niapraŭda: unija i jošć i budzie zaŭsiody šmat mienš zaležnaja ad polskaha ŭradu, čymść prawasłaŭje, bo Unija, jak i łacinski abrad katalictwa, maje za saboj Rym. Adzin z wysokich polskich uradaŭcaŭ skazaŭ unijackamu dziejaču, što jany, h. zn. polski ŭrad lepš lubiać prawasłaŭje, čym uniju, bo za kožnym unijackim duchaŭnikom staić Rym, a prawasłaŭnyja całkom zaležny ad uradu. Treba wiedać, što kab unija była zaležnaj nie ad Rymu, to jana ŭžo, nie isnawała b tak jana „miłaja" polskamu ŭradu, što jon by jaje daŭno skasawaŭ. Prawasłaŭje źjaŭlajecca kudy lahčejšym da spolonizawańnia, čym Unija. Heta bačym choć i z taho, što na ŭwieś dawoli wialiki lik prawasłaŭnaha duchawienstwa znajem badaj adnaho tolki sapraŭdy świedamaha Biełarusa świaščeńnika Kaŭša, a na niewialiki lik duchawienstwa ŭnijackaha —ci nia bolš pałowy budzie świedamych Biełarusaŭ. Na kolki mnie wiadoma, ani ŭ adnej prawasłaŭnaj carkwie kazańni pabiełarusku nia każucca, a ŭ unijackich biełaruskaja mowa całkom panuje i nia škodzić hetamu nawat toje, što ŭnijackija duchoŭnyja zaležać pakulšto ad polskich biskupaŭ. Što unija nie stwaryła jašče kadraŭ biełaruskaha duchawienstwa, heta praŭda, ale nia zusim, bo adnak ža dziakujučy Unii mowa biełaruskaja čutna pa cerkwach i kaściołach, u jakich časami adbywajucca ŭnijackija nabaženstwy, dy i pa takich źjezdach, jak pinskija unijnyja konferencyi. Bolš ad słaboj jašče Unii trudna wymahać. U unijackaj carkwie polskaja mowa nidzie nie zawodzicca. Rasiejščyna panuje ŭ hetaj carkwie tam, dzie siadzić byŭšy prawasłaŭny duchaŭnik Rasiejac, jak npr. stary Hapanowič, jaki ŭžo nia choča na apošnija dni swajho žyćcia wučycca biełaruskaj mowy. Ale heta źjawišča pierachodnaje. Nowyja kadry, jakija wyjduć z Albertyna i z Dubna, buduć usie da biełarusaŭ pramaŭlać pabiełarusku.

Woś pamojmu Unija biełarusam užo dała mnoha, a ŭ niedalokaj budučynie daść jašče bolš.

Na pinskaj unijnaj konferencyi siol. h. Biełarusy unijaty praz swaich ajcoŭ B. Pačopku i W. Anošku wykazwali patrebu stwareńnia biełaruskaj unijackaj dyecezii z biełaruskim biskupam. Treba spadziawacca, što heta žadańnie, chutka, ci nia chutka a zdziejśnicca, woś tady biełaruskaść u unii tym bolš uzmacujecca. A ŭ prawasłaŭi jašče ničahusieńki nia zroblena i niama blizu ani jakich widaŭ na toje, kab tam kališ možna było što zrabić. Polski ŭrad achwatniej bačyć tam rasiejščynu, čym bačyŭ-by biełaruskaść. Prawasłaŭnyja ŭładyki, pastaŭlenyja polskim-ža ŭradam, chutčej dapuściać polonizacyju, čym biełarusizacyju prawasłaŭja. Woś i wychodzić, što prawasłaŭnym biełarusam, kali nia chočuć ani jakoha čužynstwa — to adno tolki treba pryłučacca da Unii, jakaja jošć-ža ich, amal nia ŭsich, pradziedaŭskaj wieraj i hetak uzmacowywać swaju sapraŭdy jak-by nacyjanalnuju wieru, pakidajučy nakinutaje siłaj carskakazionnaje prawasłaŭje, jakoje ŭžo razwaliłasia i štoraz bolš razwaliwajecca.

Woś, pamojmu, treba dziela karyści duchowaj ahułam i karyści biełaruskaj narodnaj, usim biełarusam prawasłaŭnym pryłučycca da unii.

Čuŭ ja tož ad Biełarusaŭ, što jašče lepš było-b, kab usie Biełarusy źjadnalisia ŭ katalictwie łacinskaha abradu, jaki daje bolš miesca dla narodnaj mowy ŭ tak zwanych dadatkowych

nabaženstwach, dla jakich u sławianskim abradzie niama hetaha miesca. Kažuć, što biaz hetaha nikoli biełaruski narod nie źjadnajecca, bo Biełarusy-kataliki łacinskaha abradu da sławianskaha abradu nia prykučacca nikoli i hetak zaŭsiody astaniecca raździeł na dwoje. Moža heta i praŭda, ale dumaju, što da hetaha šmat trudniej dajšci.

Jazep Antaniuk.

Z pastanoŭ Św. Synodu Prawasłaŭnaj Cerkwy.

U kastryčniku s.h. adbyłasia čarhowaja sesija Św.Synodu Prawasłaŭnaj Cerkwy ŭ Polšcy. Miž inšymi sprawami razhladałasia tak-ža sprawa nawučańnia dziaciej Zakonu Božaha. Synod u hetaj sprawie pastanawiŭ, što Zakonu Božaha treba nawučać u rodnaj mowie wučniaŭ.

Źmiest henaj pastanowy nianowy, bo ab hetym wyskazwaŭsia užo Mitrapalit Prawasłaŭnaj Cerkwy ŭ Polšcy Dzianis ale hetyja wyskazywańni tak i astawalisia ŭ teoryi, bo ŭ praktycy ŭsio rabiłasia, dy i ciapier robicca, naadwarot. Kab hetaja pastanowa Synodu sapraŭdy prajawiłasia na dziele, taksama spadziawacca mnoha nia prychodzicca, bo sučasny prawasłaŭny klir, asabliwa na Biełarusi, daloki ad prychilnaści da biełaruskaj narodnaj sprawy i wielmi časta warožy da biełaruskaha nacyjanalnaha adradžeńnia. Pakul Synod nie parupicca prawieści biełarusizacyi prawasłaŭnaha duchawienstwa na biełaruskich ziemlach, datul pastanowy Jaho buduć tut tak i astawacca na papiery.

Dwanaccatyja ŭhodki Słuckaha Paŭstańnia.

Dwanaccać hadoŭ tamu, jak biełaruskaja Słuččyna ŭ m-cy listapadzie ŭźniała aružnaje paŭstańnie za wolnuju Biełaruś. Tysiačy słuččakoŭ, wiernyja ahulna biełaruskamu ideału, abwieščanamu Aktam 25 sakawika 1918 h., chapilisia za aružža, kab słowa Biełaruskaha narodu, skazanaje ŭ hetym Akcie, stałasia čynam — prajawiłasia formaj poŭnaj samabytnaści narodu. Niaroŭnaje heta było zmahańnie. Worah fizyčna byŭ silniejšy i hetaj hrubaj siłaj Słuckaje Paŭstańnie zdušyŭ.

Niamała pałahło na poli hetaha zmahańnia maładych biełaruskich paŭstancaŭ, što jšli ŭ boj z worahami, z wieraj u asiahnieńnie woli dla Narodu. Wiečnaja pamiać i sława im!

Wiera pałohšych u hetym Paŭstańni niachaj padkrapla je na duchu i nas u zmahańni za lepšaje zaŭtra našaha Narodu.

S. S.

Niełady ŭ Kamunistyčnaj Partyi.

Balšawickaja hazeta „Правда" z dnia 7 h. m. źmiaščaje stacciu sekretara C K. Usierasiejskaj Kamunistyčnaj Partyi Postišewa, jaki miž inšym piša:

Kamunistyčnaja partyja praz 15 hadoŭ zmahałasia na dwa fronty: zwonku i ŭnutry hartawała balšawikoŭ, nawučajučy raspaznawać abličča klasawaha woraha, jak-by jano nie chawałasia pad samaj nawat radykalnaj frazeolohijaj. Adnak klasawaje zmahańnie ŭ partyi daloka jšče nie zakončana. Spraciwy suproć kamunizmu jašče niazwyčajna silnyja.

Kontrrewalucyjny trockizm, što byŭ u swoj čas „lewym" napramkam, ciapier prajaŭlajecca jak napramak „prawy", jaki wystupaje procił kolektywizacyi, damahajučysia wolnaha handlu. My jšče nie pieramahli „kułackich" elementaŭ na siale, a drobna „buržuaznych" u horadzie, piša Postišoŭ, bo my jšče nia wykaranili drobna buržuaznaj psycholohii sami ŭ sabie. — Dziela hetaha Postišoŭ daradžaje nie staracca, kab bolš kamunistaŭ było kołkaściaj, ale radzić źwiarnuć uwahu na jakaść hetych kamunistaŭ.

Z hetaha bačym, što i ŭ samoj kamunistyčnaj partyi niamała jość worahaŭ kamunizmu. Dyk što tady hawaryć ab tych, što da hetaj partyi nie naležać? A biezpartyjnych u SSRR kudy bolš jak partyjcaŭ,—dyk dzie ž „prawawiernyja" kamunisty? Sapraŭdy, chiba tolki sami dyktatary, kamisary, ich pamocniki i wyšejšyja ŭradaŭcy...

Z biełaruskaha žyćcia.

Z dziejnaści „Biełarusawiedy". Dnia 20 h. m. nawukowaja arhanizacyja biełaruskaha studenstwa „Biełarusawiedy" naładziła nawukowy dyskusyjny referat na temu „Što zroblena i što treba zrabić u daskanaleńni biełaruskaj mowy", jaki rečowa pračytaŭ d-r J. Stankiewič. Paśla referatu adbyłasia tak-ža rečowaja dyskusija.

Lekcyja ks. Ad. Stankiewiča. U niadzielu dnia 20 h. m. ks. Ad. Stankiewič pračytaŭ u hurtku Biel. Instytutu Hasp. i Kultury u Mur.-Ašmiancy, Ašmianskaha paw. papularnuju lekcyju na temu „Nacyjanalnaść i Relihija". Zacikaŭleńnie lekcyjaj było wialikaje. Lektara ks. Ad. Stankiewiča miajscowyja žychary spatkali wielmi radasna i hremijalna zyšoŭšysia prasłuchali lekcyju, a paśla dziakawali i prasili pryjaždžać čaściej.

„Samapomač", № 2 užo wyjšła z druku i wysyłajecca tym tolki adresatam, katoryja pa atrymańni pieršaha numaru adpawiedna adkliknulisia (prysłali hrošy na padpisku). Dalšaja padpiska ŭściaž pryjmajecca. Padpisnaja płata na hod wynosić tolki 3 zł. Hrošy słać na čekawaje konto P.K.O. inž. Klimowiča № 180.485. — Karespandencyju pasyłać na adres: Red. „SAMAPOMAČ", Wilnia, Połackaja 4—10.

Haspadarčaja zaležnaść našaha sialanstwa.

Ab haspadarčym pałažeńni našaha sialanstwa: biezziamielli, małaziamielli, haspadarčym zaniapadzie, zmahańniach za ziemlaŭparadkawańnie i wynikach hetaha zmahańnia my ŭžo pisali ŭ „B. Krynicy." Ciap'er pastarajemsia koratka wykazać haspadarčuju zaležnaść našaha sialanstwa i ahułam haspadarčuju zaležnaść našaha kraju ad haspadarčaj palityki ŭ Polšcy.

U nas pakulšto haspadarčaje žyćcio naładžana tak, što jano całkom zaležnaje ad haspadarčaj palityki ŭ Polšcy. My nia majem aniwodnaj krajowaj haspadarčaj supałki, jakaja-b nia była zaležnaj ad polskaj centrali. Kooperatywy našy źwiazany z centralaj polskaj, prywatny handal uzaležnieny ad polskaj pramysłowaści, a ŭrešcie i ŭsie arhanizacyi charaktaru haspadarčaha, jak polskija ŭ nas „kułki rolničyja," mocna wiažuć haspadarčaje žyćcio našaha sialanstwa z haspadarkaj polskaj. Dzieła hetaha haspadarčaje žyćcio našaha kraju ahułam i haspadarčaje pałažeńnia našaha sialanstwa ŭ asobnaści musim razhladać praz akulary polskaj haspadarčaj palityki, jakaja pa našych ziemlach spacyruje časta i ŭ polskaj nacyjanalistyčnaj wopratcy, padtrymliwajučy polskaje abšarnictwa dy prawodziačy polskaje wajskowaje i cywilnaje asadnictwa.

Matematyčny tupik.

Polski Dziaržaŭny Instytut u Puławach, jak my padawali, abličyŭ, što sielanin u Polskaj dziaržawie ŭ 1929-30 haspadarčym hodzie zarabiŭ tolki 12 hrašoŭ u dzień, u 1930-31 hasp. hodzie dakładaŭ pa 1 zł. 39 hr. u dzień, kab pražyć. 1931-32 hod jašče pahoršyŭ byt sielanina. U sioł. hodzie, jak padajuć polskija hazety, sialanstwu razasłany „nakazy płatničyja", kab płacili padatak „dachadowy." Apračа hetaha, prajekt dziaržaŭnaha biudžetu na 1933-34 hod prapanuje Sojmu, kab toj zaćwierdziŭ padatak ad ziamli padwyšany na 9 miljonaŭ zł. (U minułym hodzie padatak ad ziamli daŭ dziaržaŭnamu skarbu 45 miljonaŭ zł., a prajekt biudžetu na 1933-34 h. pradbačyć hetaha padatku 54 miljonaŭ zł.).

Paŭstaje pytańnie: ad jakoha dachodu sielanin maje płacić „dachadowy" padatak, kali i Dziaržaŭny Instytut nawukowa abličyŭ, što sielanin nia tolki što nia maje dachodu — zarabotku, ale jašče dakładaje da pražyćcia? A kali jon ničoha na swajoj haspadarcy nie zarablaje, a kab pražyć — dakładaje źniekul pa 1 zł.39 hr. u dzień, dyk dzie-ž jon woźmie hrošy zapłacić padatak dy jašče bolšy ad letašniaha?

Sapraŭdy matematyčny tupik.

Arhanizacyjny Statut Biełaruskaj Chryścijanskaj Demokracyi.

(Praciah, hl. „Biel. Krynicu" Nr. 40).

VI. Rada BChD.

§ 22 Rada BChD składajecca: z siabroŭ Centralnaha Kamitetu Rewizyjnaj Kamisii, i 7-mioch pradstaŭnikoŭ pawiatowych kamitetaŭ, abo mužoŭ dawieru, paklikanych Centralnym Kamitetam.

§ 23 U wypadku pilnaj patreby wyjawić stanowišča ŭsiaje BChD ŭ ważniejšych sprawach— Centralny Kamitet, ewentualna prezydyum Centralnaha Kamitetu, sklikaje Radu partyi.

§ 24. Rada partyi prymaje sprawazdaču z dziejnaści Centr. Kamitetu, wynosić pastanowy ŭ sprawach palityčnych i arhanizacyjnych, a ŭ wypadku pilnaj patreby wyrašaje ŭsie sprawy aznačanyja ŭ § 20 i prynaležnyja Ahulnamu Źjezdu.

§ 25. Pastanowy Rady na pieršym Ahulnym Źjeździe partyi paddajucca pad razhlad i mohuć być Źjezdam adkinieny.

VII. Centralny Kamitet.

§ 26. Centralny Kamitet kiruje dziejalnaściu swaich pradstaŭnikoŭ i delehataŭ u dziaržaŭnyja, samaŭradawyja i hramadzkija ŭstanowy, dziejalnaściu Pawietawych Kamitetaŭ i ŭsich inšych arhanizacyj BChD.

§ 27. Centralny Kamitet składajecca z 9-cioch asob, jak siabraŭ, i 2-ch zastupnikaŭ, wybiraje z-pamiž siabie prezydyum u składzie 5-cioch asob: staršyni, 2-ch wicestaršyń, skarbnika i sekretara.

§ 28. Zasiadańni Centralnaha Kamitetu adbywajucca ŭ mieru patreby i sklikajucca staršynioju z jaho inicyjatywy, pa pastanowie prezydyumu, abo na žadańnie troch siabroŭ Kamitetu.

§ 29. Dla wiadzieńnia paasobnych halin pracy Centralny Kamitet stwaraje addziely i wybiraje z ličby siabroŭ Kamitetu kiraŭnikoŭ hetych addziełaŭ.

§ 30 Zasiadańni Prezydyumu C. K. adbywajucca ŭ mieru patreby. Na swaje zasiadańni Prezydyum maje prawa zaprašać kiraŭnikoŭ paasobnych addziełaŭ, siabroŭ C. K. i mužoŭ dawieru z prawam daradčaha hołasu.

VIII. Rewizyjnaja Kamisija.

§ 31. Rewizyjnaja Kamisija składajecca z troch siabroŭ i adnaho zastupnika, jakich wybiraje Ahulny Źjezd BChD.

§ 32. Rewizyjnaja Kamisija spraŭdžaje prychoda-raschodnuju knihu Centr. Kamitetu i robić sprawazdaču na Ahulnym Źjeździe BChD, abo prad Radaj partyi.

IX. Partyjny sud.

§ 33. Nieparazumieńni pamiž siabrami BChD wyrašaje partyjny sud, jaki wyznačajecca kožny raz Centralnym Kamitetam u liku 5-cioch asob, na piśmiennaje žadańnie pakryŭdžanaha ci abražanaha siabry. Z hetych 5-cioch caławiek pakryŭdžany wybiraje sabie 3-ch, jakija i stanowiać partyjny sud, jaki wyrašaje biezapelacyjna ŭsie sprečki pamiž siabrami BChD.

X. Finansy BChD.

§ 34. Finansy BChD składajucca:
a) z siabroŭskich składak;
b) sa składak pasolskich;
c) z dachodaŭ ad pradažy partyjnaje literatury;
d) z achwiaraŭ i dachodaŭ nadzwyčajnych.

§ 35 Pałowa siabroŭskich składak zastajecca ŭ arhanizacyi miajscowaj ci pawietawaj, druhaja-ž pałowa adsyłajecca ŭ Centralny Kamitet.

§ 36. Pawietawyja źjezdy majuć prawa ŭstanaŭlać dadatkowyja składki na specyjalnyja mety.

XI. Pastanowy

§ 37. Pastanowy ŭsich partyjnych uładaŭ i sabrańniaŭ pryjmajucca zwyčajnaj bolšaściu hałasoŭ. Pastanowy-ž Ahulnaha Źjezdu (Rady) adnosna prahramy, abo Statutu BChD wymahajuć bolšaści $^{2}/_{3}$ hałasoŭ delehataŭ, prysutnych na Ahulnym Źjeździe (Radzie).

XII. Časowyja prawiły.

§ 38. U tych pawietach, dzie jašče nia stworany miajscowyja Hurtki i nia wybrany Jašče Pawietawyja Kamitety, wiaduć arhanizacyjnu ju pracu pradstaŭniki partyjnych uładaŭ, mužy dawieru BChD, naznačanyja Centralnym Kamitetam i pierad im adkaznyja.

Ci treba cikawicca samaŭradami?

Kali spamianieš kamu — niebudź ciapier ab samaŭradzie, dyk pačuješ adkaz: — niama ŭ nas samaŭradu, bo ŭ pawiecie haspadaryć starasta, a ŭ hminie—sekretar z wojtam, a pradstaŭniki narodu—radnyja nia majuć čaho ŭ hetych samaŭradach rabić i nia majuć ab čym tam hawaryć.

U hetym u niekatoraj miery winawaty i pradstaŭniki narodu — radnyja, jakija całkom zrakajučysia swaich prawoŭ u samaŭradawych instytucyjach, pieradali samaŭradawuju haspadarku ŭ ruki starastaŭ u pawietach, a sekretaram i wojtam—u hminach

Praŭda, samaŭradawy zakon wajennych časoŭ, jaki da siahońnia abawiazwaje na našych ziemlach, samaŭrady našy addaje pad poŭnuju kantrolu pawietawych starastaŭ i wajawodaŭ. Ale heta jšče nia značyć, kab pradstaŭniki narodu — radnyja ŭ samaŭradach zrakalisia tam swaich prawoŭ.

Sapraŭdy, začwiardžajučy ŭ hminie biudžet, samaŭrad źwiazany zakonam i musić takija ci inšyja wydatki pryznać, ale ŭ pawiecie — u paw. sojmiku radnyja majuć wialikija prawy pry začwierdžywańni biudžetu. Starasta biaz Sojmiku i paw. „wydziału" nijakich wydatkaŭ datyčačych samaŭradu rabić nia moža. Dziela hetaha nia možna machać rukoj na samaŭrad, prytakiwajučy „niachaj robiać jak chočać," a treba cikawicca samaŭradawaj haspadarkaj i wybirać u samaŭrady ludziej adpawiednych i stojkich.

Samaŭradawyja haspadarki wialikija i ŭwieś ciažar hetaj haspadarki ŭzłožany na plečy žycharoŭ hmin i pawietaŭ, a nie na plečy sekretaroŭ, wojtaŭ i starastaŭ.

Hazety padajuć, što ciapier pawietawyja samaŭrady wielmi zaležli ŭ daŭhi. Treba wiedać, što hetyja daŭhi pakrywać starasty nia buduć, a prydziecca ich wypłačwać žycharom pawietu. Majuć daŭhi i samaŭrady hminnyja, jakich tak-ža nie pakryje sekretar z wojtam i prydziecca spłačywać ich žycharom usiaje hminy. Dyk nielha machać rukoj na samaŭrady, i kazać „niachaj robiać, jak chočuć." Kab bolšaje było zacikaŭleńnie z boku žycharstwa samaŭradami, dyk tych daŭhoŭ moža i nia było-b, a kali-b, i byli, to pazyčki byli-b wykarystany na bolšuju karyść hetaha-ž žycharstwa.

Prychodzić para začwierdžywańnia hminnych i paśla pawietawych biudžetaŭ na nastupny hod. Treba padumać nad hetaj sprawaj nia tolki radnym, ale i płatnikam padatkaŭ, kab źmienšyć raschody ŭ hminie i ŭ pawiecie, bo wielmi ciapier ciažkoje pałažeńnie žycharstwa, asabliwa sialanstwa.

Dyk cikaŭmasia i ŭhladajmasia ŭ samaŭradawuju haspadarku, bo ciažar jaje ležyć na našych plečach. *p—k.*

Z Polščy.

Dziaržaŭny deficyt raście. Dziaržaŭnyja dachody za m c kastryčnik raŭniajucca 179 miljonam zł., a raschody—188 miljonam zł. Z hetaha widać, što m-c kastryčnik daŭ polskamu skarbu kala 10 miljon. zł. deficytu.

Krywawaja egzekucyja padatku. Hazety padajuć, što ŭ paw. kamandu palicyi ŭ Śniatynie źjawiŭsia sekwestratar i zajawiŭ, što prawodziačy egzekucyju ŭ hreka-katalickaha ksiandza ŭ Rusawie, kab zyskać hrošy ad parabka hetaha ksiandza Andreja Mełnyka, zmušany byŭ zastasawać aružža. Zastasawańnie aružža pry egzekucyi sekwestratar tłumačyŭ tym, što byccam Mełnyk pieraškadžaŭ jamu dakanać egzekucyi i kinuŭsia na jaho z wiłami. Mełnyk ranieny wystrełam z rewalweru ŭ hrudzi skora paśla hetaj egzekucyi ŭ špitali pamior.

„Tydzień ziemlarobstwa," jaki ładziła hrupa pasłoŭ z B.B., kab pryładzić da siabie sialanstwa, prajšoŭ niaŭdała. U mnohich miajscoch sialanie wystupili procilu B.B. i prociŭ Be-Bekaŭskaj palityki.

Zabureńnie na mitynhu ŭ Wilanowie. Hetymi dniami ŭ Wilanowie kala Waršawy „Stronnictwo Ludowe" naładziła mitynh. Źjechalisia pasły hetaha „stronictwa" i zyšłosia mnoha sialan. Padčas mitynhu dajšło da zabureńnia. Hrupa ludziej, adzietych u skuranyja kurtki, piajučy „My pierša Brygada", zaniali trybunu i pieraškadžali hawaryć pasłom. Sialanie z swajho boku tak ža aburylisia i pačałasia sumatocha. Palicyja razahnała natoŭp i łohka ŭsio ŭspakoiła.

Z zahranicy.

Ważniejšyja zdareńni. Da najważniejšych zdareńniaŭ apošnich časoŭ u mižnarodnym pali tyčnym žyćci treba zaličyć parlamentarnyja wybary ŭ Niamieččynie i wybary prezydenta ŭ Zł. Št. Paŭn. Ameryki, wyniki katorych my ŭžo padawali. Wyniki hetych wybaraŭ biazumoŭna majuć wialiki ŭpływ i na palityku mižnarodnuju. U pieršuju čarhu, Ameryka ŭžo nie zhadžajecca čakać spłaty joj eŭrapejskimi dziaržawami daŭhoŭ. U Niamieččynie ŭrad kanclera Papena padaŭsia ŭ adstaŭku, a prezydent Hindenburh wiadzie pierahawory z Hitleram u sprawie stwareńnia nowaha ŭradu. Pry hetym treba adznačyć, što Zł. Št. Paŭn. Ameryki z adnaho boku, a Niamieččyna z druhoha boku majuć wializarnyja ŭpływy na mižnarodnuju palityku. Dziela hetaha na hetyja dziaržawy i zwaročwaje ŭwahu ŭwieś palityčny świet.

Pieršyja parlamentarnyja wybary ŭ Katalonii. Paśla rewalucyi ŭ Hišpanii, Katalonija atrymała aŭtanomiju. Dnia 20 h. m. adbylisia tam wybary ŭ pieršy katalonski aŭtanamičny parlament. Wybary adbylisia z wialikim padjomam ducha katalonskaha nasielnictwa.

Separatystyčny ruch u Francyi. U minułym tydni adbywałasia ŭ prawincyi Francyi — Bretonii miajscowaja ŭračystasć. Na hetu ŭračystasć pryježdžaŭ premjer francuskaha ŭradu Herriot. U pieradadni hetaj ŭračystaści, kali mieŭ pryjechać z Paryžu Herriot, niechta padłažyŭ minu pad čyhunku. Mina razarwałasia pradčasna pokul nadjechaŭ ciahnik, jakim jechaŭ Herriot i hetkim čynam ščaśliwa abyšłosia biez katastrofy. Paśla hetaha palicejskija ŭłady aryštawali mnoha asob, jakija damahajucca aŭtanomii dla Bretonii, padazrajučy ich u zamachu na premjera Francyi.

Z hetaha widać, što ŭ Francyi isnuje pawažny ruch separatystyčny, kali palicyja adrazu šukaje winoŭnikaŭ niadoŭhaha zamachu siarod aŭtanamistaŭ

Rada Lihi Narodaŭ dnia 21 h. m uznawiła swaju sesiju i ŭznoŭ hawaryć. Ciapier jana razhladaje pačatki Japonska Kitajskich bajoŭ ŭ Mandžuryi i dumaje što-b skazać u hetaj sprawie, kab nie pakryŭdzić silniejšaha.

Konferencyja razbrajeńnia ŭsio haworyć ab razbrajeńni ci lepš skazać ab asłableńni pieramožanych, a tymčasam miž Boliwijaj i Parahwajem idzie zaŭziataja wajna. Niadaŭna nadychodzili wiestki, što armija małoj dziaržawy Parahwaju całkom razbiła armiju daloka bolšaj dziaržawy Boliwii, a ciapier prychodziać wiestki, što Boliwija akrepła i pačała bić armiju Parahwajskuju. Ab hetaj wajnie adnak ani Liha Narodaŭ, ani konferencyja razbrajeńnia hawaryć „nia majuć času".

Meksykanski rewalucyjaner prociŭ biazbožnikaŭ. Na kanhresie praŭnikaŭ u Meksycy wiedamy tamašni rewalucyjaner zajawiŭ, što treba baranić meksykanskuju rewalucyju ad biazbožnaści, bo biazbožnaść zabiwaje moral i niščyć padstawy jakoha-b nia było hramadzkaha ładu. Hramadzkaść nia moža isnawać biaz moralnych padstaŭ, ćwierdzić meksykanski rewalucyjaner, a dziela hetaha musim adbudawać relihiju i siamju.

Drobnyja haspadarčyja wiestki.

— Świni ŭ nas jašče pataniejuć, bo Anhlija źmienšyła až 20 proc. dasiulešniaha ŭwozu świniny z Polščy.

— Polski ŭrad wydaŭ nowy zakon, jaki jašče abniziŭ procant ad pazyčanych hrošaŭ. Pawodle hetaha zakonu banki majuć prawa brać tolki 9½ proc. u hod za pazyčanyja hrošy. Kredytowyja kooperatywy mohuć brać tolki 10 proc. u hod. Za bolšyja pracenty sudy buduć karać.

— U wieraśni polskija sialanie kala Waršawy zabastawali prociŭ wysokich apłat za ŭjezd na rynak. Chočki-niachočki miestawaja rada Waršawy musiła blizu na paławinu abnizić hetu apłatu. Woś wynik i ŭ hetaj małoj sprawie z arhanizawanaha wystupleńnia sialan.

Ziemlarobstwa załazie ŭ daŭhi dalej U m-cy kastryčniku wydana karotkaterminowych pazyčak ziemlarobam ŭ Polščy na 63.600.000 zł.

Kamisija dla mienšaściowych spraŭ. Pajawiŭsia prajekt, kab stwaryć kamisiju dla spraŭ nacyjanalnych mienšaściaŭ i asobny departament dla hetych spraŭ.

PIEŚNIA AB DŹWINIE.

Dźwina swaje bystryja wody
Ŭ dalokaje mora niasie;
Prachodziać hadoŭ karahody —
Jana ŭsio pływie, ŭsio pływie.
Pakinuŭšy knižki i sumki,
Chłapiec biez ahladki biažyć;
A rojem kružacca dumki,
A serca kipić, ach kipić!
U časie lichoj niepahody
Buntujecca krepka Dźwina,
I pieniacca mutnyja wody
I bjecca ab bierah jana.
U chłopca duša zbuntawana:
Jon zranieny wostraj stratoj,
U sercy balučaja rana
Ad wočak dziaŭčynki małoj.
U letni spakojnyja nočy,
Jak zorak miljony widać —
U lustry Dźwiny žmurać wočy:
Na niebie i ŭ rečcy harać.
Parwana duša na kusočki —
Chłapiec celu nočańku šnić:
Jak zorki harać tyja wočki —
Ničym ich nia možna zhasić.
Woś miesiac miž zorak ŭspływaje
I tož sierabrycca ŭ wadzie;
Praz celuju noč pahladaje
I hutarku cicha wiadzie.
Ŭžo poŭnač, chłapiec piša-piša;
Skupieńkaja lampa haryć:
„Taboj majo serdańka dyša —
Z Taboj tolki moh-by ja žyć!"
Dźwina ŭsio kruhom zaliwaje —
Dała joj swabodu wiasna:
Ŭsio niščyć, ŭsio kryšyć, łamaje —
U strachu Dźwinsk, Druja, Dźwina.
Hej, disce lepš, puer, latinam!
Hladzi, jaki budzie finał:
Hladzi, kab ad dwojek nia źhinuŭ,
Bo skroś zaniali twoj žurnał.
Letam Dźwina naša miła
Ŭ piaščany suchoty ŭpadzie:
Słabieje stychijnaja siła
Dyk moža Dźwina prapadzie?
A wučań, choć wielmi byŭ zdolny,
Dyk ŭziaŭ pry matury i łoh:
Asłab niešta—staŭsia pawolny,
Bo strawić tych dwojak nia moh.
Pad wosień, jak doždž padliwaje,
Dźwina adapjecca iznoŭ;
Wada ŭsio raście, prybywaje —
Šukaje swaich bierahoŭ.
Z łacinaj, niamieckim unočy
Chłapiec kuje-hreje-kuje...
Čakajcie, čaroŭnyja wočy!
Tutsprawy pilniejšy maje...

W. A·

Z Wilni.

Świątkawańnie Słuckaha Paŭstańnia. Dnia 20 h. m. Studenskaja korporacyja „Skorynija" razam z Paŭlukiewičam i dyrektaram biełaruskaj filii pry himnazii im. Sławackaha R. Astroŭskim adświatkawali 12-tyja ŭhodki Słuckaha Paŭstańnia. Dziela taho, što henaje świątkawańnie ładziła h. zw. biełaruskaja sanacyja, adbyłosia jano niezamietna, bo biełaruskaje hramadzianstwa nia prymała tam učaścia.

Biełaruskaje pradstaŭleńnie. U niadzielu 20 h. m. seminarysty Wilenskaj Prawasłaŭnaj Duch. Seminaryi ŭ seminaryjnaj zali ładzili biełaruskaje pradstaŭleńnie. Stawili sceničny twor „Ptuška ščaścia".

Z carkoŭnaha žyćcia. Hetymi dniami ŭ Wilniu pryjechaŭ z emihracyi świašč. Ł. Hoład, biełarus i abniaŭ stanowišča nastajaciela Wilenskaha prawasłaŭnaha prychodu, jaki pryznaje niekananičnym Waršaŭskaha Prawasłaŭnaha Mitrapalita.

Ahulny Schod B. S. S.

Tymčasowy Ŭrad Biełaruskaha Studenskaha Sajuzu U.S.B. padaje da wiedama swaich siabroŭ, što ŭ subotu dn. 26 XI 1932 h. a hadz. 19-aj u VII-aj zali hałoŭnaha budynku USB adbudziecca Ahulny Hadawy Schod B S.S.

Prysutnaść usich siabroŭ abawiazkawaja.

Da nas pišuć.

PAZNALI.

w. Dalokija, Brasłaŭskaha paw. U našaj Dalečanskaj parafii, jak usim wiedama, stałyja adwiečnyja žychary ŭsie Biełarusy, a tamu i mowa baćkaŭskaja panuje tut biełaruskaja. Nie da ŭspadoby heta našamu nowamu, bo ŭ 1931 hodzie prybyŭšamu z naznačeńnia arcybiskupa Jałbžykoŭskaha, byccam dzieła budoŭli kaścioła, ks. probašču — pałaku. Jon-ža zaraz, zamiest prajektawanaj budoŭli kaścioła, raspačaŭ budoŭlu polskaj polonizujučaj placoŭki, pad faktyčnym nazowam „Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej". Nowaśpiečanuju arhanizacyju dzieła atumanieńnia woka parafijan, prykryŭ ksiondz relihijnaj pawahaj, nazywajučy jaje „Gmacham Kościoła Duchowego". Zahraziŭ adnačasna, što chto z maładziažy, žywučaj na 3 kilametry ŭ kožny bok ad w. Dalokich, nia budzie naležyć da hetaje arhanizacyi, toj nia budzie mieć „duchowaj" łučnaści z kaściołam katalickim. Da taho-ž jašče, jon, probašč, budzie tasawać usiełakija mahčymyja sposaby praśledu pry wykonwańni relihijnych absłuh. Praŭda, u pieršyja časy to z pryjaźni, to z bajaźni zapisałasia ŭ heta „Stowažyšenie" žmienia mienš świedamych adzinak. Ale kali pryhledzilisia ludzi da dziejnaści hetaj arhanizacyi, i paznali, što meta jaje nie „chryścijanizawać" naš narod, a polonizawać i abdzirać z narodnaje hodnaści, dyk mnohija heta „Stowažyšenie" prosta pakinuli.

Takim čynam probaščawaja arhanizacyjnaja praca na škodu parafijan Biełarusaŭ i Lićwinoŭ stała na miortwym punkcie i ŭžo zamiarzaje.

Paraf. Daŭbieška.

PRABUDŽAJUCCA.

Kiejpuny, Wil.-Trockaha paw. U našych wakolicach hłuchawata. Ludzi ciomnyja. Pakul nia prychodziła da nas „swaja rodnaja hazeta „B. Krynica", ludzi nia wiedali chto jany. Pačujuć bywała ludzi štości ab biełaruskim narodnym ruchu i pačynajuć tałkawać; adny nazywali biełarusaŭ kamunistymi, druhija — balšawikami. Pry hetym raztałkoŭwali, što kamunisty wiedajučy, što ludzi kamuny nia lubiać, pačali nazywacca biełarusami.

Hetak tałkawali ludziam našym ab biełarusach, hetak ludzi i ŭważali biełarusaŭ.

Ale pačała prychodzić da nas „B Krynica" i dawaj ludzi jaje čytać. P. čytaŭšy hetak „Kryničku" ludzi i wočy adkryli. Zrazumieli našy wiaskoŭcy, što nia tak jość, jak im tłumačyli i dawiedalisia, što i jany biełarusy, choć i nie kamunisty.

Znajšłosia adwažniejšych i bolš dziejnych chłapcoŭ, załažyli hurtok Biełaruskaha Instytutu Haspadarki i Kultury i dawaj pracawać u swajej arhanizacyi.

Pamału pačała świedamaść narodnaja pašyracca i pahłyblacca. Ciapier naša moładź piaje swaje biełaruskija pieśni, — pryhožyja jany, — čytaje swaje biełaruskija knižki i hazety i hetak hatowicca da lepšaha žyćcia, bo praświačajecca.

A. Š—ka.

LIKWIDACYJA SERWITUTAŬ.

Warapajeŭskaja hm., Postaŭskaha paw. Likwidacyja serwitutaŭ u Warapajeŭskaje hminie padychodzie ŭžo da kanca. Ustawa polskaja ab likwidacyi serwitutaŭ daje bolšyja prywilei abšarnikam. Da prykładu možna padać choć-by toje, što les na abšarach serwitutaŭ adyjšoŭšych na ŭłasnaść sialan źniali abšarniki i papradawali handlarom-Žydom, a sialanie siadziać u hnilych chatach, bo lesu kupić na swajej ziamli nia mieli za što. Pamima hetaha abšarniki i ŭ druhich wypadkach pakryŭdzili sialan. Sialanie wiosak: Baraŭki, Kiejziki, Wasileŭščyna, Charki i dr. našaj hm. atrymali najhoršyja častki ziamli z hetaha serwitutu i nie chacieli dabrawolna załatwić likwidacyi. Z hetaje pryčyny sprawa likwidacyi apynułasia až u Wilni ŭ Akružnym Sudzie. Ale i tam našy nia wyjhrali. Łikwidacyju Sud śćwierdziŭ.

Wasileŭski.

„STRALCY" HULAJUĆ.

Kiejziki, Postaŭskaha paw. Jość i ŭ našaj wakolicy polskija „stšelcy". Nie wiadoma čaho-ž henych „stšelcaŭ" wučać, bo čyny ich pakazwajuć woś na što.

Nia tak daŭna było wiasiełle ŭ našaj wioscy. Sabrałasia moładzi i spakojna zabaŭlałasia. Nie abyšłosia tut i biaz „stšelcaŭ", pryšli i jany dy ŭsie pjanyja. Adzin z ich, katoraha prazywajuć „Kola", wyniaŭ wajskowy kinžał i pačaŭ im pa ludziach razmachiwać. Maładziaž pačała ŭciakać chto kudy, i ŭ wyniku akazalisia ŭsie wokny pabityja, stały i łaŭki pałamanyja, šafa i mnoha čaho druhoha ŭškodžana. Sołtys zajawiŭ palicyi, jakaja pryjaždžała na miejsca, kab padziwicca na rabotu „stšelcaŭ".

A. Kieziaŭski.

Гутарка Дзядзькі Гаўрылы.

Даўно ўжо гутарыў я ў газэце. Прызнацца, то й часу ня меў. Сенакос, жніво, прыгатаўленьне зямлі пад жыта, зборка ярыны і г. д. Ведама ў гаспадарцы. „Вот-жа Дзядзька запрацаваўся на 3 дзесяцінах зямлі!" — не адзін пасьмеецца з мяне. А як-жэ. Запрацаваўся. Бо-ж калі мала зямлі, а сям'я 7 асоб, дык трэба ведаць—і хто-ж не ведае,— што з 3 дзесяцін не нражывеш. Дык і працуе чалавек сабе і чужому, каб зарабіць гдзе грош на пражыцьцё. Але ў цяперашні час дык і з заробoткаў няма спору. Працуеш два тыдні і раптам атрымаеш за працу 8—12 злотых, г. зн. па залатоўцы, або й менш за дзень работы ад зары да зары. Так надужывае нашыя сілы двор.

Страх мяне бярэ, што мы, працоўныя людзі, ня можам устанавіць сваей цаны за працу, каб яна нам аплачывалася. Двор нам дыктуе цэны за працу і мы хаця не хацямусім рабіць яму, як дарма.

Каб гэтага ўсяго пазбыцца працоўныя масы павінны арганізавацца і прыступіць да коопэратыўных супалак і культурна-прасьветных арганізацыяў, як прыкладам Беларускі Інстытут Гаспадаркі і Культуры і інш. Бо толькі мы сарганізаваныя ў арганізацыях будзем здольнымі даць адпор в а р о ж ы м с і л а м, каторыя выкарыстываюць нашу беднату. Дык арганізуймося!

Дзядзька Гаўрыла.

CAR SCYTAŬ.

Ci praŭda, ci wydumka heta,
Skazać nie mahu, bo nia znaju,
I tolki što čuŭ, paŭtaraju.
Adnoŭčy car Scytaŭ zdabyŭšy čužuju stalicu,
Kali ahladać pryjaždžaŭ kalaśnicaj,
Akružany wojskami — dzičaj,
Ździwiŭsia swajeju zdabyčaj:
Uhledziŭ, miž strojnaj budaŭlaj, fihuru
Cara jon jakohaś z marmuru,
I wyryty napis ŭ bahataj aprawie:
Praŭdzie i Sławie.
I, wynikam niejkaj ščaśliwaj pryhody,
Hrymučaja hetaja ŭdziačnaść narodu,
I hetaja sława lubowi wialikaj
Uzwaružyć zmahła najjaśniejšuju dzikaść.
Woś, šle jon prykaz, da jaho kab pryslali
Najbolšaha znaŭcu krainy,
Kab toj rastłumačyŭ carowyja čyny,
Što sławu prydbali.
Pryzwany mudrec pierad Scytam ustanie,
I tak jon pačnie: Najjaśniejšy moj Panie!
Car hety, katoraha čynaŭ cikawy,
Jak praŭda hałosie, byŭ hrozny i krywawy.
Dyj mieŭ, asabliwa, pradbačańnia ŭmieńnie
Zusim nia lubiŭ jon ludzkoha płamieńnia.
Byli jamu praŭda i sława čužyja,
Ništo dla jaho i zakony niabiesna-ziamnyja.
Usio jaho złość patаptała biazbožna,
I dzior jon, jak dziorci było tolki možna!
„Čakaj-ža," spytaje naš Scyta cikawy:
„Dy jak pahadzić heta z pomnikam sławy?
Dy što-ž supiarečnaść tut hetaja značа?"
Mudrec-ža tłumača:
„Pryčynu nia ciažka adkryci,
Ŭ dwuch słowach mahu wyłažyci:
Pomnik pry im budawali,
Čyny-ž pa śmierci śpisali!"

Naša pošta.

N a w a h r a d č y k u. Wašaj staćci źmiaścić nia možam, bo jana maje charaktar tolki asabisty i začaplaje druhich asob.

K o-K o. Za atrymanaje dziakujem, drukujem; žadanaje pieradali ŭ „Царкву і Народ".

D a ŭ b i e š k u. Dziakujem, drukujem, pišycie bolš. Padručnik taki možna wypisać z Wilni, kaštuje 3 zł. 40 hr. — Zalewski W. — Garbowanie futer (łatwy przewodnik dla praktyków i samouków). Jość tak-ža i brašurki ŭ hetaj sprawie pa 20 i 30 hr., ale nadta koratka tam apiswajecca.

W. z-p a d M o ŭ č a d z i. Dziakujem, nadrukujem. U kancy hodu možacie ŭ nas dastać hadawik za 60 hr. apraŭleny tolki zamoŭcie zaraz pa N. Hodzie i pryšlicie na pierasyłku.

Š a w e j k u. Dziakujem, drukujem.

B-k u z S a k o ł k i. Dziakujem, u białaruskich hazetach abo ŭ „B. Kr." nadrukujem.

C h l e b a r o b u. Atrymali i drukawać budziem, dziakujem pišycie nie zabywajcie.

„Б е л. Ш к. у Л а т в і і". Źmiaščajem, u abmien pryšlom.

W a j c i u l o n k u. Dziakujem, skarystajem, pišycie lepš karaspandencyi.

P ł a ŭ s i u k u. Skaraciŭšy nadrukawać možam, pišycie karaciej i čarniłam.

F r a n. H r y š k i e w i č u. Hazetu pasyłać budziem ad 1.XII. Prysyłajcie padpisku.

Выйшаў з друку і прадаецца

Беларускі Адрыўны Календар на 1933 г.

Купіць і выпісаць можна
у Беларускай Кнігарні „ПАГОНЯ"
Вільня, Завальная вул. № 6—10
і ў Бел. Кнігарні УЛ. МАНКЕВІЧА
Вільня, Вострабрамская вул. № 1.

Цана календара 85 гр. за штуку.
Для кнігарняў і перапрадаўцоў уступка.
Сьценкі да календароў у цане ад 20—50 гр.
Перасылка на рахунак пакупшчыка.
У крэдыт календары не высылаюцца.
За пабраньнем паштовым календары высылаюцца па атрыманьні задатку аднэй трэцяй часткі ўсей цаны.

Прыймаецца падпіска на 1933 год на адзіны ў Балтыцы беларускі штомесячнік

„Беларуская Школа ў Латвіі"

папулярна-навуковы, пэдагогічны і літэратурна-грамадзкі часопіс.

„БЕЛАРУСКАЯ ШКОЛА Ў ЛАТВІІ" асьвятляе переважна жыцьцё беларускіх школ і грамадства ў Латвійскай Рэспубліцы, але апроч таго дае мейсца агрядам беларускага жыцьця ў Літве, ў Заходняй Беларусі (пад Польшчай), у Беларускай Радавай Социялістычнай Рэспубліцы, ўва Ўсходняй Беларусі (беларускія часткі Смаленшчыны, Пскоўшчыны і Браншчыны), а таксама і жыцьцё беларускае ў іншых краях.

„БЕЛАРУСКАЯ ШКОЛА Ў ЛАТВІІ" працуе ў цесным кантакце з Беларускім Навукова-Краязнаўчым Т-вам ў Латвіі і зьмяшчае навукова-краязнаўчыя працы сяброў гэтага Т-ва ды публікуе матар'ялы з народнае беларускае творчасьці, сабраныя ў Латгаліі і Ілукштаншчыне, сярод пражываючага тутака беларускага сялянства.

„БЕЛАРУСКАЯ ШКОЛА Ў ЛАТВІІ" ў наступным 1933 годзе зьмесьціць шэраг стацей пэдагогічнага характару, як па пытаньням тэорэтычным, так і зьвязаным з штодзеннаю практыкаю беларускіх школ. Зьвернута будзе ўвага і на тое, каб трымаць беларускае настаўніцтва і грамадзянства ў курсе працы «Т-ва беларускіх вучыцялёў у Латвіі», а таксама і іншых вучыцельскіх аб'яднаньняў у Латвіі, у Літве, Эсьціі ды ў іншых краінах.

П а д п і с к а на «БЕЛАРУСКУЮ ШКОЛУ Ў ЛАТВІІ» в ы н о с і ц ь:
за год, з перасылкаю, у Латвіі, Літве, Заходняй Беларусі і Эсьціі 6 лат., за паўгоду 4 лат., за месяц 0,70 лат.; за год, з перасылкаю, ў іншыя дзяржавы 2 амэр. даляры, за паўгода 1 даляр.
Грашовыя пераводы і карэспандэнцыю трэба накіроўваць на адрас: „БЕЛАРУСКАЯ ШКОЛА Ў ЛАТВІІ" Latvija, Riga, Elija iela 20, dz. 25.

Redaktar J. Pažniak. Biel. Druk. im. Fr. Skaryny. Wilnia, Zawalnaja Nr. 6—10. Wydawiec A. Šutowič